

सर्वश्रुत्यात्मिका सर्वजीवोपायरूपिणी ।
महालक्ष्मीश्च वैकुण्ठे पाताले वरदा सती ॥
स्वर्गे च स्वर्गलक्ष्मीश्च मर्त्यानां रुद्रिह्यान्तथा ।
सर्वप्राणिषु द्रष्टेयुः श्रीभारूपा मनोहरा ॥
प्रीतिरूपा पुण्यवती प्रभारूपा तृपेयु च ।
वाणिज्यरूपा वणिजां प्रापिनां कलहाङ्कुरा ॥
दयामयी भक्तिमती भक्तानुग्रहकातरा ।
चपले चपला भक्ता सम्पदे च धनाय च ॥
जगत्प्रीतिं न्यतः सर्वं यथा देवा विना मुने ! ।
शक्तिर्द्वितीया कथिता वेदोक्ता सर्वसम्भवा ॥
सर्वपूज्या सर्ववन्द्या चान्यां मनो निशा-

मय ॥” २ ॥ * ॥

सरस्वतीप्रकृतिर्यथा,—

“वाग्बुद्धिविद्याज्ञानाधिदेवता परमात्मनः ।
सर्वविद्या सर्वरूपा सा च देवी सरस्वती ॥
खण्डिकविता मेधा प्रतिभा स्मृतिदा सताम् ।
नानाप्रकारसिद्धान्तमेदार्थकल्पनाप्रदा ॥
यास्या बोधस्वरूपा च सर्वसन्देहभञ्जिनी ।
विचारकारिणी ग्रन्थकारिणी शक्तिरूपिणी ॥
खरसङ्गीतसन्धानतालकाररूपिणी ।
विषयज्ञानवायूपा प्रतिविम्बेषु जीविनाम् ॥
यास्या मुद्राकरा शान्ता वीणापुस्तकधारिणी ।
शृङ्ग सत्त्वस्वरूपा च सुशीला श्रीहरिप्रिया ॥
हिमचन्दनकुन्देन्दुसुदान्मोजसन्निभा ।
जपन्ती परमात्मानं श्रीकृष्णं रत्नमालया ॥
तपःस्वरूपा तपसां फलदात्री तपस्विनी ।
बुद्धिविद्यास्वरूपा च सर्वसहिप्रदा सदा ॥
यथा विना च विश्वो भूको न्यतसमः सदा ।
देवी तृतीया गदिता श्रुत्युक्ता जगदम्बिका ॥
यथागमं यथाकिञ्चिदपरां संनिबोध मे ॥” ३ ॥ * ॥

सावित्री प्रकृतिर्यथा,—

“माता चतुर्णां वेदानां वेदज्ञानञ्च कृन्दसाम् ।
सन्ध्यावन्दनमन्त्राणां तन्त्राणाञ्च विचक्षणम् ॥
द्विजातिजातिरूपा च जपरूपा तपस्विनी ।
ब्रह्मण्यतेजोरूपा च सर्वसंस्कारकारिणी ॥
पवित्ररूपा सावित्री गायत्री ब्रह्मणः प्रिया ।
तीर्थानि यस्याः संसर्गं दहं वाञ्छन्ति शुद्धये ॥
शुद्धस्फटिकसङ्काशा शुद्धसत्त्वस्वरूपिणी ।
परमानन्दरूपा च परमा च सनातनी ॥
परब्रह्मस्वरूपा च निर्वाणपददायिनी ।
ब्रह्मतेजोमयी शक्तिस्तदधिष्ठातृदेवता ॥
यत्पादरजसा पूतं जगत् सर्वञ्च नारद ! ।
देवी चतुर्थी कथिता पञ्चमीं वर्णयामि ते ॥” ४ ॥

राधाप्रकृतिर्यथा,—

“प्रेमप्राणाधिका देवी या पञ्चप्राणरूपिणी ।
प्राणाधिकप्रियतमा सर्वाभ्यः सुन्दरी वरा ॥
सर्वसौभाग्ययुक्ता च मानिनी गौरवान्विता ।
वामार्द्धाङ्गस्वरूपा च गुणैर्न तेजसा समा ॥
परा वरा सारभूता परमाद्या सनातनी ।
परमानन्दरूपा च धन्या भान्या च पूजिता ॥
रासक्रीडाधिदेवी च कृष्णस्य परमात्मनः ।
रासमङ्गलसंभूता रासमङ्गलमण्डिता ॥

रासेश्वरी सुरसिका रासवासनिवासिनी ।
गोलोकवासिनी देवी गोपीदेशविधायिका ॥
परमाङ्गादरूपा च सन्तोषहर्षरूपिणी ।
निर्गुणा च गुणाकारा निर्लिप्तात्मस्वरूपिणी ॥
निरौघा निरङ्कुरा भक्तानुग्रहविग्रहा ।
वेदानुसारध्यानेन विज्ञाता सा विचक्षणैः ॥
दृष्टिदृष्टा लसद्देवा सुरैर्नैर्मुनिपुङ्गवैः ।
वह्निशुद्धाशुकाधाना रत्नालङ्कारभूषिता ॥
कोटिचन्द्रप्रभाजुष्टपुष्टश्रीयुक्ताविग्रहा ।
श्रीकृष्णभक्तिदा सैव दात्री च सर्वसम्पदाम् ॥
अवतारे च वाराहे वृषभानुसुता च या ।
यत्पादपद्मसंस्पर्शपवित्रा च वसुन्धरा ॥
ब्रह्मादिभिरदृष्टा या सर्वदृष्टा च भारते ।
क्षीरत्नसारसंभूता कृष्णवत्स्थलोन्मूला ॥
यथा घने नवघने लोला सौदामिनी मुने ! ।
वष्टिर्वर्षसहस्राणि प्रतमं ब्रह्मणा पुरा ॥
यत्पादपद्मनखरदृष्टये चात्मशुद्धये ।
न च दृष्टापि स्मरेऽपि प्रत्यक्षस्यापि का कथा ॥
तेनैव तपसा दृष्टा भुवि दृष्टावने वने ।
कथिता पञ्चमीं देवी सा राधा परिकीर्तिता ॥
अंशरूपा कलारूपा कलांशंशसमुद्भवा ।
प्रकृतिः प्रतिविम्बेषु देयञ्च सर्वयोधितः ॥
परिपूर्णतमा पञ्चविधा देवी प्रकीर्तिता ।
यायाः प्रधानांशरूपा वर्णयामि निशामय ॥” ५ ॥

गङ्गा यथा,—

“प्रधानांशस्वरूपा या गङ्गा भुवनपावनी ।
विष्णुविग्रहसंभूता हररूपा सनातनी ॥
पापिपापेन्यदाहाय ज्वलन्निम्नरूपिणी ।
सुखसर्गस्थानपाने निर्वाणपददायिनी ॥
गोलोके स्थानप्रस्थानसुखसोपानरूपिणी ।
पवित्ररूपा तीर्थानां सरिताश्च परा वरा ॥
शुभमौलिजटामेखसुतापंक्तिस्वरूपिणी ।
तपःसन्तापिनी सद्यो भारते च तपस्विनाम् ॥
चन्द्रपद्मक्षौरिनिभा शृङ्ग सत्त्वस्वरूपिणी ।
निर्मला निरङ्कुरा साध्वी नारायण-

प्रिया ॥” १ ॥

तुलसी यथा,—

“प्रधानांशस्वरूपा च तुलसी विष्णुकाशिनी ।
विष्णुभूषणरूपा च विष्णुपादस्थिता सती ॥
तपःसङ्कल्पपूजादिसदाः सम्पादयिनी मुने ! ।
सारभूता च पुण्याणां पवित्रा पुण्यदा सदा ॥
दर्शनसर्गनाम्नाश्च सद्यो निर्वाणदायिनी ।
कलौ कलुषशुक्लभेदाहायाभिरूपिणी ॥
यत्पादपद्मसंस्पर्शसदाः पूता वसुन्धरा ।
यत्सर्गदर्शं वाञ्छन्ति तीर्थानि चात्मशुद्धये ॥
यथा विना च विश्वेषु सर्वकर्मणिनिष्फलम् ।
मोक्षदा या सुसूक्ष्मां कामिनां सर्वकामदा ॥
कल्पवृक्षस्वरूपा च भारते ब्रह्मरूपिणी ।
त्राणाय भारतानाञ्च प्रजानां परदेवता ॥” २ ॥

मनसा यथा,—

“प्रधानांशस्वरूपा या मनसा कथ्यमात्मजा ।
शङ्करप्रियशिष्या च महाज्ञानविशारदा ॥

नागेश्वरस्थानन्तस्य भगिनी नागपूजिता ।
नागेश्वरी नागमाता सुन्दरी नागवाहिनी ॥
नागेन्द्रगणयुक्ता सा नागभूषणभूषिता ।
नागेन्द्रैवन्दिता सिद्धयोगिनी नागप्रायिनी ॥
विष्णुरूपा विष्णुभक्ता विष्णुपूजापरायणा ।
तपःस्वरूपा तपसां फलदात्री तपस्विनी ॥
दियां तिलचवर्षञ्च तपस्तप्तं यथा हरैः ।
तपस्विनीषु पूज्या च तपस्विना च भारते ॥
सर्पमन्त्राधिदेवी च ज्वलन्ती ब्रह्मतेजसा ।
ब्रह्मस्वरूपा परमा ब्रह्मभावेन तत्परा ॥
जरतुकारमुनेः पत्नी कृष्णाशस्य पतिव्रता ।
आस्तीकस्य मुनेर्माता प्रवरस्य तपस्वि-

नाम् ॥” ३ ॥

वष्टी यथा,—

“प्रधानांशस्वरूपा या देवसेना च नारद ! ।
मातृकासु पूज्यतमा सा च वष्टी प्रकीर्तिता ॥
शिशूनां प्रतिविम्बेषु प्रतिपालनकारिणी ।
तपस्विनी विष्णुभक्ता कार्तिकेयस्य कामिनी ॥
वष्टांशरूपा प्रकृतेस्तेन वष्टी प्रकीर्तिता ॥
पुत्रपौत्रप्रदात्री च धात्रीति जगतां सती ।
सुन्दरी युवती रम्या सन्ततं भर्तुरन्तिके ॥
स्थाने शिशूनां परमा दृढरूपा च योगिनी ।
पूजा द्वादशमासेषु यस्या विश्वेषु सन्ततम् ॥
पूजा च स्मृतिकागरे परा वष्टदिने शिशोः ।
एकविंशतिमे चैव पूजा कल्याणहेतुकी ॥
शश्वन्निवमिता चैषा नित्या काम्या हृतिः परा ।
मातृरूपा दयारूपा शश्वदचक्षुरूपिणी ॥
जले स्थले चान्तरीक्षे शिशूनां खल्लगोचरे ॥” ४ ॥

मङ्गलचण्डी यथा,—

“प्रधानांशस्वरूपा च देवी मङ्गलचण्डिका ।
प्रकृतेर्मुखसंभूता सर्वमङ्गलदा सदा ॥
वष्टी मङ्गलरूपा च संघरे कोपरूपिणी ।
तेन मङ्गलचण्डी सा पण्डितैः परिकीर्तिता ॥
प्रतिमङ्गलवारेषु प्रतिविम्बेषु बन्दिता ।
पक्षोपचारेयोर्विद्धिर्भक्ता च परिपूजिता ॥
पुत्रपौत्रधनैश्चैवश्रीमङ्गलदायिनी ।
लोकसन्तापपापार्तिदुःखदारिद्र्यनाशिनी ॥
परितुष्टा सर्ववाञ्छाप्रदात्री सर्वयोधिताम् ।
रुष्टा क्षणेन संहर्तुं शक्ता विश्वं महेश्वरी ॥” ५ ॥

काली यथा,—

“प्रधानांशस्वरूपा च काली कमललोचना ।
दुर्गाललाटसंभूता रणे शुम्भनिशुम्भयोः ॥
दुर्गाङ्गांशस्वरूपा सा गुणैर्न तेजसा समा ।
कोटिहर्षप्रभाजुष्टपुष्टजाज्वल्यविग्रहा ॥
प्रधाना सर्वशक्तीनां वरा जलवती परा ।
सर्वसिद्धिप्रदा देवी परमा सिद्धयोगिनी ॥
कृष्णभक्ता कृष्णतुल्या तेजसा विक्रमेर्गुणैः ।
कृष्णभावनया शश्वत् कृष्णवर्णा सनातनी ॥
संहर्तुं सर्वब्रह्माखं शक्ता निश्वासमात्रतः ।
रथं दैत्यैः समं तस्याः क्रीडया लोकत्रयया ॥
धर्माधिकाममोक्षांश्च दातुं शक्ता च पूजिता ।
ब्रह्मादिभिः स्तूयमाना मुनिभिर्मनुभिर्नरैः ॥” ६ ॥